

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegovačko – Neretvanska županija/kanton

OPĆINA PROZOR – RAMA

Služba za razvoj, poduzetništvo, obrt i financije

Prozor-Rama, Kralja Tomislava bb, tel./fax.: 00387 36 771 921 ; 771 342, e-mail: razvoj@prozor-rama.org

INFORMACIJA
O STANJU I ZAŠTITI OKOLIŠA NA PODRUČJU
OPĆINE PROZOR-RAMA

Prozor-Rama, lipanj 2019. godine

UVOD

Informacija o stanju okoliša objedinjava, analizira i strukturirano prezentira podatke i ocjenu stanja okoliša, koje služi kao logično polazište za daljnje planiranje i provedbu mjera zaštite okoliša. Informacija o stanju okoliša je strukturiran na način da s jedne strane daje prikaz uzroka i počinitelja te posljedica onečišćenja, a s druge strane analizira mjere i instrumente zaštite od onečišćenja.

Različiti su indikatori za temeljne okolišne probleme kao što je biološka raznolikost, kvaliteta vode, zemljišta, onečišćenje zraka, onečišćenje ozonskog omotača, otpad i drugo.

Zagađenje okoliša je jedan od najvećih problema današnjice. Zakonom o zaštiti okoliša F BiH („Službene novine F BiH“ broj: 33/03) i Zakonom o zaštiti okoliša HNŽ („Narodne novine HNŽ“ broj: 6/12), se uređuje sustav zaštite i cjelovitog očuvanja prirode i njezinih vrijednosti. Sukladno gore navedenim Zakonima o zaštiti okoliša, svi smo dužni ponašati se u skladu s njegovim odredbama, što znači da svi moramo doprinijeti očuvanju tla, vode, mora, atmosfere, proizvodnji kisika i naravno očuvanju klime.

Okoliš

Područje općine Prozor – Rama (u daljem tekstu, povremeno: Općina), dobrim dijelom zbog svoje ekonomske nerazvijenosti ali i opredjeljenja cijele zajednice, nije neposredno ugroženo od velikih zagađivača tako da je do sada okoliš u relativno dobrom stanju.

Za kakvoću tala koja se koristi za poljoprivredu nisu utvrđena prekoračenja graničnih vrijednosti onečišćujućih tvari.

Zaštita voda od zagađenja može biti puno bolja, naročito od otpadnih voda iz naselja i domaćinstava. Sve više su ugrožena izvorišta pitke vode kako sa gradskog vodovoda, tako i lokalnih vodovoda po naseljima na području Općine.

Neizgrađena kanalizacijska mreža u seoskim naseljima, pogotovo završetkom izgradnje vodovoda za naselja po obodu Ramskog jezera, dovodi do povećanja ugroženosti voda i okoliša, te ovoj problematici u narednom period treba posvetiti dužnu pažnju. Dotrajala kanalizacijska mreža samog središta Prozora je bila veliki problem, te je iznimno važno to što se pristupilo obuhvatnoj rekonstrukciji postojeće mreže odvodnje oborinskih voda i otpadnih fekalnih voda iz Prozora, uz skoru izgradnju prečištača otpadnih voda za Prozor.

Postojeće odlagalište otpada za općinu Prozor-Rama na lokaciji Duška kosa je neadekvatno i neprikladno te svojim postojanjem ugrožava naselja u južnom dijelu Općine kao i vodotok rijeke Rame u dijelu od Luga do ušća u Jablaničko jezero, kao i samo Jablaničko jezero. Stoga je za očuvanje okoliša iznimno važna i pokrenuta aktivnost projektiranja i izgradnje nove sortirnice i reciklaže otpada.

Prostor

Područje Općine samim svojim reljefom i položajem, planinama, vodotocima, jezerima s velikim postotkom poljoprivrednog zemljišta, šumama i šumskim zemljištem kao i kulturno povijesnom baštinom čini ovaj prostor veoma zanimljivim. Vrlo značajna komponenta usmjeravanja razvoja i uređenja prostora je zemljišna politika, korištenje i namjena površina

Osnovni prostorni pokazatelji:

Broj stanovnika i naseljenost na području Općine Prozor-Rama

Po popisu	Broj stanovnika	Broj domaćinstvom	Gustoća naseljenosti na km2	Prosjeak stanovnika po naseljenom mjestu (63)	Prosjeak domaćinstava po naseljenom mjestu (63)	Indeks broja stanovnika 2013/1991
1991	19 760	4 042	41,4	313,65	64,2	72
2013	14 280	3 653	29,9	226,66	57,98	

Izvor: Popis stanovništva i izračun Službe

Prirodni resursi

Prirodni resursi Općine svojom atraktivnošću čine ovo područje pogodnima kako iza obitavanje, tako bi iza obavljanje nizah djelatnosti.

Najznačajniji prirodni resursi Općine su:

- poljoprivredno zemljište, šume i šumsko zemljište
- vodni resursi (vodotoci i jezera)
- mineralne sirovine

Zrak

Kakvoća zraka na području Općine se ne mjeri, ali se uslijed nepostojanja značajnih lokalnih onečišćivača zraka, pretpostavlja kakvoća I. kategorije. Jedini oblik zagađenja zraka jest ispuštanje plinova motornih vozila, dimnjaka stambenih objekata i spaljivanje otpada.

Otpad

Otpad po svojoj definiciji predstavlja tvari i predmete koje je posjednik odbacio ili odložio, namjerava ih ili mora odložiti. Zahvaljujući ekonomskom razvoju i povećanoj potrošnji, količine otpada koje se proizvode širom svijeta silno su narasle zadnjih desetljeća. Zadnjih godina nastoji se povećati svijest javnosti, uz taj problem vezanim, potencijalnim rizicima za zdravlje ljudi i stanje okoliša. Također je povećana i zabrinutost javnosti, potaknuta uglavnom informacijama o kontaminaciji površinskih i podzemnih voda te zemljišta uzrokovanih neadekvatnim tretmanom i odlaganjem otpada. Poseban problem u zbrinjavanju otpada predstavlja tzv. opasni otpad koji se od inertnog razlikuje po tome što sadrži tvari koje mu daju svojstva kao što su, na primjer: nagrizanje, zapaljivost, štetnost, toksičnost, infektivnost, kancerogenost, ekotoksičnost itd. Ovaj otpad čini veliki dio tzv. tehnološkog otpada- koji nastaje u proizvodnim procesima u gospodarstvu, ustanovama i uslužnim djelatnostima, koji se zbog svoje štetnosti ne smije zbrinjavati zajedno sa komunalnim otpadima, nego radi rizika za zdravlje i okoliš zahtjeva posebne tehnologije zbrinjavanja.

Na području općine Prozor-Rama nema mnogo gospodarskih društava niti većih proizvođača otpada. Uglavnom se radi o vrstama otpada: inertni, ambalažni, papir, razvijači, baterije, rastvarači, ulja, masti, goriva, gume, metal, komunalni, boje, ljepljiva, organski, farmaceutski, animalni, staklo. Količine nekih vrsta otpada su minimalne, a najveće količine zauzimaju komunalni otpad. Proizvodnja opasnog otpada u javnim ustanovama općine Prozor- Rama nije velika ali je nazočna. Sve količine opasnog i drugog otpada završavaju na općinskoj deponiji „Duška kosa“. I pored zakonske regulative o prikupljanju i zbrinjavanju animalnog otpada ne zbrinjava se sukladno zakonu. Operater koji vrši prikupljanje svih vrsta otpada je JKP „Vodograd“. Odvojeno sakupljanje otpada iz domaćinstava nije organizirano. Opasni otpad iz kućanstava se nalazi u miješanom kućnom otpadu i prikuplja od strane komunalnog poduzeća, te odlaže na lokalno odlagalište.

Medicinski otpad: prikuplja se u Domu zdravlja. Provedenim aktivnostima u cilju sigurnog zbrinjavanja medicinskog otpada pokrenute su mjere na izradi Planova upravljanja medicinskim otpadom u zdravstvenoj ustanovi, sukladno Zakonu o zbrinjavanju medicinskog otpada. Na području Općine Prozor-Rama, operater koji preuzima i zbrinjava medicinski i farmaceutski otpad je poduzeće „Reciklon“ d.o.o. Sarajevo. Za skladištenje otpada u Domu zdravlja firma je dala kante u koje se odlaže otpad. U DZ Rama u više navrata preuziman je medicinski otpad od strane operatera. Nažalost, izostaje nadzor nad zbrinjavanjem ove vrste otpada od strane federalne zdravstveno-farmaceutske inspekcije u čijoj je nadležnosti ova oblast.

Farmaceutski otpad: Prikupljanje farmaceutskog otpada započeto je prije 6 godina na području županije u organizaciji Ministarstva zdravstva HNŽ/K. Tada se dobrim dijelom

riješio problem farmaceutskog otpada u općini Prozor-Rama. Medicinski otpad prikupljen je u depou Doma zdravlja Rama koji je vozilom operatera utovaren i odvezen na zajednički depo u Mostaru a zatim dalje na sigurno uništavanje. Proizvođač farmaceutskog otpada dužan je sukladno zakonskim propisima sačiniti interni Plan upravljanja otpadom, odrediti odgovornu osobu koja će voditi interni nadzor i monitoring zajedno s operaterom, sklopiti ugovor o upravljanja otpadom, razdvajanju, pakiranju i razvrstavanju farmaceutskog otpada. Na području Općine rade tri ljekarne koje imaju izrađene planove upravljanja otpadom, po kojima prikupljaju i deponiraju farmaceutski otpad. Ljekarne imaju potpisane ugovore sa operaterom koji ih obilazi, vaga prikupljeni farmaceutski otpad, izdaje potvrde o preuzetim količinama istog i dostavlja račune za plaćanje usluge. Prikupljanje farmaceutskog otpada u ljekarnama od strane operatera obavlja se rijetko, iz razloga malih prikupljenih količina. Proračun količina otpada koje nastaju na području općine napravljen je na bazi prosječne proizvodnje po stanovniku za HNK/Ž od 363 kg/st/god, što je podatak prezentiran u Federalnom planu upravljanja otpadom. Za procjenu je korišten zvanični podatak o procjeni broja stanovnika objavljen od strane Federalnog zavoda za statistiku za 2013. godinu da na teritoriji općine Prozo Rama ima 14.280 stanovnika po popisu iz 2013 godine. Proračun količine ukupno nastalog otpada na teritoriji općine Prozor Rama je 5.183 tona godišnje.

Ukupna proizvodnja otpada;

Proizvodnja potpada	Jedinica	Maksimalno
Ukupan broj stanovnikaM	Stanovnik	14.280
Količina otpada po stanovnikuM	kg/st/god	363
Količina otpada koja se treba prikupiti	tona/godina	5 183

Količine otpada iz javnih ustanova i gospodarskih objekata obuhvaćene su u ukupnoj količini otpada iz domaćinstva, jer se ne vodi posebna evidencija o količinama otpada iz gospodarstva i ustanova.

Odvodnja otpadnih i oborinskih voda

Na prostoru Općine jedino u gradu Prozoru postoji izgrađen sustav za odvodnju otpadnih fekalnih i oborinskih voda. Izgrađen je potpuno novi sustav prikupljanja i odvodnje otpadnih fekalnih i oborinskih voda. Oborinska kanalizacija riješena je samo u užem gradskom području tako što se preko slivnika oborinske vode sa prometnica kolektorom odvodi do mjesta pročišćavača koji se planira izgraditi.

Lokacija uređaja za pročišćavanje otpadnih voda kroz elaborat je definirana, donesena je Odluka o izvlaštenju iste i pristupilo se uređenju lokacije na način da je izvršeno probijanje pristupnog puta i izrada AB ogradnih zidova.

Na ostalom dijelu Općine potrebno je pristupiti sukladno rješenju vodovoda, odnosno tamo gdje to uvjeti dopuštaju potrebno je težiti izgradnji kanalizacijskih sustava grupacije sela, te osigurati odgovarajuća sanitarno-higijenska rješenja.

Donošenje Odluke o zaštiti izvorišta „Krupić“

U tekućoj godini općina Prozor-Rama je nastavila sa daljnjim postupanjem, odnosno dopunom prethodno dostavljene dokumentacije, koja se odnosi na postupak donošenja Odluke o zaštiti izvorišta vrela Krupić, a sve sukladno nalogu od Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva. Dostavljanjem svom dokumentacijom općina Prozor-Rama je ispoštovala sve obveze sukladno članku 11. Pravilnika o načinu utvrđivanja uvjeta za određivanje zona sanitarne zaštite i zaštitnih mjera za izvorišta vode za javno vodo snabdijevanje stanovništva („Službene novine Federacije BiH“, broj:88/12). Nakon provedenog postupka, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine na temelju članka 68. stavak (4) Zakona o vodama („Službene novine Federacije BiH“, broj 70/06), na prijedlog Federalnog

ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, na 153. Sjednici održanoj 17.08.2018. godine donosi ODLUKU O ZAŠTITI IZVORIŠTA VODE ZA PIĆE VRELO KRUPIC OPĆINA PROZOR-RAMA.

U tijeku je izrada Operativnog Plana za uređenje prostora i provođenje zaštitnih mjera o zaštiti izvorišta vode za piće vrelo Krupić, koji će definirati dinamiku izvršenje, obveznika izvršenja i osiguranje financijski sredstava za provedbu mjera zaštite.

Općina Prozor-Rama je zaprimila Rješenje broj: UP/40-1/25-4-98/18 od 25.09.2018.godine kojim se korisniku objekta, JKP „Vodograd“ d.o.o. Prozor-Rama, izdaje Vodna dozvola za zahvaćanje vode sa izvorišta „Krupić“ za potrebe javne vodoopskrbe naselja na području općine Prozor-Rama.

Izjašnjenje općine Prozor-Rama, dostavljeno Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva 25.01.2018.god., a u postupku rješavanja po problematici ribnjaka na Krupiću (Perići)", o načinu sudjelovanja općine Prozor-Rama u predmetnom postupku.

Savezu Općina i Gradova Federacije BiH dostavljeni su podatci (upitnik) o upravljanju seoskim vodovodima u BiH, u okviru projekta „Voda za sve“ od 20.02.2018. godine.

Studija utjecaja na okoliš za MHE na vodotoku rijeke Volujak na području općine Prozor-Rama – Javna rasprava

Općina Prozor-Rama je sudjelovala u postupcima Javne rasprave po osnovu Studije utjecaja na okoliš za MHE na vodotoku rijeke Volujak – izrađivač Studije Institut za hidrotehniku d.d. Sarajevo, koju je organiziralo Federalno Ministarstvo okoliša i turizma, a sa ciljem iznalaženja što kvalitetnijih rješenja u daljim postupcima po projektu izgradnje MHE na vodotoku rijeke Volujak od investitora M-M Energi d.o.o. Prozor-Rama i MIP d.o.o. G. Vakuf-Uskoplje, te dala svoje primjedbe i sugestije.

Procjena utjecaja na okoliš je postupak ocjenjivanja prihvatljivosti zahvata s obzirom na okoliš, kao i određivanje potrebnih mjera zaštite okoliša, kako bi se negativni utjecaji sveli na najmanju moguću mjeru, te postigla visoka razina zaštite okoliša, obzirom da je Općina Prozor-Rama donijela Odluku o dodjeli koncesije za korištenje vodotoka rijeke Volujak, temeljem provedenog Javnog natječaja br. 01/1-331270/12 od 20.04.2012.g., za izgradnju mini-hidroelektrane snage manje od 5 MW za proizvodnju električne energije, br. 01/1-33-2020-4/12 od 24.08.2012. godine. Sukladno Zakonu o zaštiti okoliša potrebno je osigurati učešće javnosti u postupcima uticanja na okoliš, samim tim u cilju prevencije, općina Prozor-Rama je itekako zainteresirana da se već u postupku izdavanja okolišne dozvole za izgradnju MHE na rijeci Volujak preispitaju navodi iz Studije te investitori „M-M Energi d.o.o. Prozor-Rama i MIP d.o.o. G. Vakuf-Uskoplje“ obveže na maksimalno ispunjavanje svih uvjeta i mjera ublažavanja štetnih utjecaja na okoliš i mjera zaštite okoliša definiranih Studijom utjecaja na okoliš izrađene od strane Instituta za hidrotehniku d.d. Sarajevo.

Upravljanje otpadom

Prema nacrtu županijskom Planu upravljanja otpadom predviđena je regionalna deponija „Uborak“ u Mostaru, na koju se transportira i odlaže otpad iz područja HNŽ tj. nakon zatvaranja svih općinskih deponija (koje su po zakonu već trebale biti zatvorene). Za našu općinu predviđena je lokacija Jablanica kao pretovarna stanica. Otpad s područja Općine Prozor-Rama trebao bi se dnevno prikupljati, odvoziti, vagati, plaćati po toni otpada i izravno odlagati na Regionalnu deponiju ukoliko sve to bude stavljeno u funkciju.

Cilj uspravljanja otpadom je riješiti do sada nastali otpad na načini da se adekvatno zbrine, te da se smanje količine nastalog otpada i uvredu mjere za sprječavanje nastanka otpada, provede recikliranje otpada kao i njegovi tretmani ekološkog zbrinjavanja. U sklopu projekta upravljanja otpadom bit će potrebno obratiti pozornost na razvrstavanje otpada ciljem

ponovnog iskorištenja i reciklaže. Posebno će biti potrebno tretirati opasani otpad, medicinskih otpada i otpad životinjskoga porijekla. Da bi se ovo napravilo potrebno je snimiti postojeće stanje, mjesta nastanak i količine otpada. Nakon uspostavljanja sortirnice i reciklaže, biti će potrebno zatvoriti sadašnju deponiju Duška kosa. Budući da se na novoj deponij nisu primjenjivale mjere zaštite okoliša, izrađen je plan sanacije deponije Duška kosa.

Potrebno je uraditi podjelu lokacija divljih deponija na one koje ne ugrožavaju okoliš i one za koje je potrebno izraditi naknadno istraživanje mogućih opasnosti na okoliš, tako da se uklone izvori zagađenja i zagađeni sastojci otpada, pošto ostaci otpada, posebno organski, ostaju aktivnih i više od 30 godina.

Sva nekontrolirana divlja odlagališta su evidentirana, sačinjen je plan sanacije i zatvaranja.

Sanirane deponije

Varvara	Rumboci	Lug	Prozor/Ponir	Ometala	Dobroša/Dragić potok
3	3	2	1	1	1

Sukladno planu i programu sanacije deponija iste će se nastaviti do kraja 2019. godini i dalje prema određenim prioritetima.

Pokrivenost organiziranog prikupljanja otpada

U tablici je prikazana pokrivenost/broj kontejnera na području općine Prozor-Rama po mjesnim zajednicama, odnosno selima i naseljima (14 Mjesnih zajednica, 64 sela/naselja)

Red. br.	Naziv Sela/Naselja	Mjesne zajednice	Pokrivenost/Broj kontejnera
MZ PROZOR			
	Prozor		DA/81
	Borovnica		DA/5
	Paljike		DA/3
	Perići		NE
	Dobroša		DA/3
	Blace		DA/2
MZ GMIĆI			
	Gmići		DA/21
	Čališi		DA/2
	Ometala		DA/8
MZ GRAČAC			
	Gračac		DA/10
	Meopotočje		DA/1
	Ravnica		NE
	Triščani		NE
MZ RIPCİ			
	Ripci		DA/11
	Matkovići		DA/2
	Šćit		DA/4
MZ GRAČANICA			
	Gračanica		DA/4
	Gorica		NE
	Heljdovi		NE
	Klek		NE
	Parcani		NE
	Paroši		NE
MZ ŠĆIPE			

	Ščipec		NE
	Kute		NE
	Here		DA/4
	Pajići		NE
	Ivanci		NE
MZ UZDOL			
	Uzdol		DA/ 5
	Donja Vast		NE
	Gornji Krančiči		NE
	Glibe		NE
	Jurići		NE
	Ljubunci		DA/3
MZ RUMBOCI			
	Rumboci		DA/25
	Varvara		DA/6
	Konj Dolac		NE
	Zahum		NE
MZ ORAŠAC			
	Orašac		NE
	Proslap		NE
	Kozo		NE
	Klanac		NE
	Maglice		NE
MZ PODBOR			
	Podbor		DA/12
	Sopot		DA/3
	Ploča		DA/6
	Mluša		DA/3
	Kovačevo polje		DA/3
MZ LUG			
	Lug		DA/15
	Donji i Gornji Višnjani		NE
	Šerovina		NE
	Skrobućani		NE
	Donji Krančiči		NE
	Duge		NE
MZ USTIRAMA			
	Ustirama		DA/6
	Neraje		DA/1
	Kučani		NE
MZ JAKLIĆI			
	Jaklići		DA/ 11
	Družinovići		DA/3
	Lapsunj		DA/2
	Šlimac		DA/2
OSTALO			
	Tošćanica		NE
	Grevići		NE
	Lizoperci		NE
	Hudutsko		NE

Izvor; JKP „VODOGRAD“, nadležne službe općine

Sortirnica otpada

Općina je odredila lokaciju za razdvajanje otpada (sortirnicu) koja je ucrtana u Prostorni plan općine. Na predviđenoj lokaciji koja se nalazi u blizini deponije otpada Duška kosa u Poniru, planirano je da se dovozi prikupljeni mješani otpad sa prostora općine, odlaže u prihvatni bunker iz kog transportnom trakom ide na proces ručnog razdvajanja. Urađeni su predviđeni građevinski radovi na platou sortirnice otpada koji su financirani na osnovu apliciranog projekta od strane Federalnog ministarstva okoliša. Svrha izgradnje sortirnice otpada je smanjenje iskoristivog dijela korisnih komponenti iz ukupne količine otpada za konačno odlaganje, koji će da se odlaže na nekoj od sanitarnih deponija (sanitarnih odlagališta). Općini Prozor-Rama najbliža lokacija je Sanitarna deponija Uborak kod Mostara, koja je udaljena 80 km. Svako umanjenje količina iskoristivog otpada značajno je kako u ekonomskom tako i u ekološkom smislu. Izdvajanjem korisnih komponenti smanjit će se i ukupni troškovi prijevoza kao i količina odvojenog korisnog otpada koji bi se dalje iskoristio u prodaji sirovina. U 2019. godini planiran je nastavak izgradnje sortirnice, nabavka opreme, za što je u proračunu predviđeno 850.000,00 KM. Općinsko vijeće je dana 30.5.2019. donijelo Odluku o izgradnji reciklažnog dvorišta i sortirnice otpada u općini Prozor – Rama, kojom je precizirala početak postupka izgradnje, lokacije i nositelja realizacije tih aktivnosti (JKP „Vodograd“)

AKTIVNOSTI I PROJEKTI NA ZAŠTITI OKOLIŠ

Fondu za zaštitu okoliša FBiH aplicirali smo projekt „Izgradnja postrojenja za selekciju komunalnoga otpada u općini Prozor-Rama“.

Fondu za zaštitu okoliša FBiH također smo aplicirali projekt: „Nabava specijaliziranoga vozila za sakupljanje i odvoz čvrstoga potpada“. Ovaj projekt, kao ni prethodni aplicirani po javnim pozivima Fonda, nisu dobili prolaznu ocjenu.

Ministarstvu okoliša i turizam Federacije BiH također smo aplicirali projekta: „Izgradnja postrojenja za selekciju komunalnoga otpada u općini Prozor-Rama“. (Federalno ministarstvo okoliša i turizma financijski je podržalo ovaj projekt u iznosu od 52.298,35 KM „Tekući transferi drugim nivoima vlasti i fondovima“ iz Program 2. „Sufinanciranje projekata za unaprjeđenje upravljanja komunalnima otpadom na području FBiH“).

Kroz općinski javni poziv za sufinanciranje projekata mladih i nevladinih udruga podržano je i nekoliko projekata zaštite okoliša.

Veliki dio posla oko zaštite okoliša odrađuje Javno komunalno poduzeće „Vodograd“ kroz Program zajedničke komunalne potrošnje. Na području općine Prozor-Rama kako je veća navedeno u tablicama do kraja 2018.godine odvozom otpada pokriveno je 31 naselje, postavljeno je 267 kontejnera. U 2018.godini sanirane su tri deponije, Dragić potok u Dobroši u I. zaštitnoj zoni vrela Krupić, Izlaz u Rumbocima-Varvara i deponije do Ponira u Prozoru. U narednom razdoblju planira se proširiti odvoz otpada i na ostala naselja uz saniranje još nekoliko divljih deponija.

Mjera u okviru sektorskog plana razvoja i zaštite okoliša predviđene u Strategiji razvoja općine Prozor-Rama 2011-2020.god., pregled za razdoblje 2011-2018.god.

Mjera 12.1. Ekološko zbrinjavanje otpada Općine u suglasju sa prihvaćenim planom zbrinjavanja otpada na razini tri Općine, Prozor-Rama, Tomislavgrad i Kupres - **odustalo se**

Mjera 12.2. Razvoj međuopćinske suradnje na problematici vezanoj za okoliš – u fazi realizacije

Mjera 12.4. Instaliranje kontejnera za zbrinjavanje korisnog otpada – u fazi realizacije

Mjera 12.5. Razvijanje sustava za upravljanje otpadom i otpadnim vodama – u fazi realizacije

Mjera 12.6. Program zasađivanja degradiranih-oštećanih područja odgovarajućim biljnim vrstama - završen

Mjera 13.1. Izgradnja institucionalnih kapaciteta za planiranje i praćenje stanja okoliša – u fazi realizacije

Mjera 13.2. Izrada plana o praćenju, obavješćivanju i uzbuđivanju o stanju eko sustava – u fazi realizacije

Mjera 13.3. Uspostava edukacijskog i ekološkog sustava - nije završena

Prioriteti u oblasti zaštite okoliša

Analizom stanja okoliša po pojedinim sektorima određeni su okolišni problemi na području općine Prozor-Rama. Prioriteti među okolišnim problemima odabrani su metodom analize rizika. U odabiru prioriteta sudjelovali su članovi radne skupine za izradu LEAP-a te građani općine na okruglom stolu. Analiziran je utjecaj svakog okolišnog problema na ljudsko zdravlje, na ekosustave te na ukupnu kvalitetu života. Kao prioriteti su izabrani okolišni problemi koji predstavljaju najveći rizik po ljudsko zdravlje. U LEAP-u su prikazani prioritetni problemi te ciljevi koji se žele dostići implementacijom LEAP-a, dokument koji je usvojen na O.V. Prozor-Rama i koji je temelj za rješavanje svih projekata i prioriteta u zaštiti okoliša.

Akcijski plan zaštite okoliša donosi popis predloženih aktivnosti odnosno projekata za prioritetne probleme po pojedinim sektorima. Nositelji realizacije projekata su nadležne općinske službe i uprava, komunalno poduzeće, razvojna agencija, srednja škola te udruga. U vrijeme pisanja ove informacije u tijeku je bilo donošenje Akcijskog plana provedbe zaštitnih mjera izvorišta Krupić.

ZAKLJUČAK

Mjere i postupci u zaštiti okoliša imaju svrhu da smanje onečišćenja te poboljšaju i očuvaju kvalitetu okoliša, a to podrazumijeva poduzimanje brojnih mjera.

Potrebno je iz temelja promijeniti naš pogled na svijet općenito. Ta promjena treba započeti u školstvu od najranije dobi. Građenja svijesti o održivoj budućnosti moći će se postići ukoliko mladi budu educirani i odgajani uz svijest o važnosti očuvanog okoliša. Preventivne mjere za sprječavanje nepoželjnih posljedica najsigurnije, najefikasnije i na kraju, cjelovito gledajući, najjeftinije utječu na poboljšanje stanja i u okolišu.

Pored toga, potrebno je pružanje informacija o održivom razvitku, načinu njegove implementacije i ostvarenim rezultatima. Tim se načinima može utjecati na podizanje svijesti stanovništva o utjecaju na okoliš, pa se povećava motivacija i osobna odgovornost za okoliš.

Najveći broj okolišnih problema na području općine Prozor-Rama postoji zbog zaostajanja u razvoju komunalne infrastrukture, u prvom redu zbog neriješenog odlaganja otpada. Nekvalitetna rješenja na višim razinama, posebno udaljenost i nepostojanje regionalnih deponija za zbrinjavanje otpada, dodatno otežavaju iznalaženje pravih rješenja za općinu Prozor – Rama. Također, završetkom izgradnje sustava vodoopskrbe velikog broja seoskih naselja na području ove općine, otvara se mogućnost i projektiranja i izgradnje kanalizacijskih sustava uz izgradnju prečistača otpadnih voda.

Sve te mjere i aktivnosti poduzete su ili se poduzimaju na planu poboljšanja stanja okoliša općine Prozor – Rama, te se provode sukladno Strategiji razvoja općine Prozor – Rama 2011.-2020.

Pokrenute aktivnosti na planu poboljšanja stanja okoliša u općini Prozor-Rama zahtijevaju ipak veću kolektivnu uključenost svih mještana i svih institucija, veće napore da bi se stvorio društveno- ekonomski prihvatljiv sustav upravljanja otpadom, koji kontinuirano treba nadograđivati do razine najboljih svjetskih primjera.

Pomoćnik Načelnika
Josip Juričić, dipl.oec.